

CRÒNIQUES DES D'HAÏTÍ (II)

— ROSA BELTRÁN —

La veritat és que no em resulta senzill poder explicar tot el que suposa la meua estància en aquest país. Quan fem un viatge, 15 dies, un mes, sempre podem fer una mena de resum i contar el que han suposat les nostres vacances. El cas és que aquest viatge no és, evidentment, un viatge de vacances, i la meua estada no són només quinze dies sino un any. I com resumir-ho, si a hores d'ara fa només quatre mesos que estic aquí i em semblen més aviat quatre anys. Tal és el nombre de vivències que es van acumulant.

Lo cert és que si disposés de material gràfic (fotos) per poder il·lustrar en el Tossal Gross el que estic vivint, seria molt més fàcil que em compreguéssiu, ja sabeu, allò de "una imatge val més que mil paraules". Tinc cinc carrets de diapositives amb unes fotos que estic segura us encantarien però, el cas és que, encara que us soni extrany, en aquest país no es poden revelar les "diapos". Així és que hauré d'esperar a que algú viatge a Dominicana i me les pugui revelar allà, "lot boa", com diuen aquí en creole, "a l'altre costat".

Malgrat les dificultats tècniques i les difícils situacions a les que has de fer front, em trobo molt a gust. Se'm fa realment difícil de creure lo fàcil que m'ha resultat adaptar-me. Tenint en compte les diferències, a tots els nivells (culturals, tecnològiques, de vida...) que hi ha aquí lo cert és que he trobat molt bona acceptació per part dels haitians, i suposo que això mateix m'ha ajudat també a integrar-me en aquest "peculiar petit país".

Les primeres Cròniques des d'Haïti les vaig escriure quan pràcticament no coneixia res d'aquest país... I dia a dia s'aprenen coses noves.

El primer cop que vaig anar a Abricots, el poblet on es desenvolupa el projecte d'Educació Sense Fronteres de construcció d'escoles i formació de mestres, em vaig trobar amb un petit poble perdut al mig de la selva i anclat en una badia fantàstica del mar de Les Antilles, però amb un greu problema per a mi: tot el món parlava en una llengua que em resultava absolutament impossible d'entendre, el creole. Sabeu el que és, sobretot per a una persona a la que li agrada parlar i comunicar-se no poder dir res, ni entendre res del que li diuen. Els que em coneixeu una mica sabreu del que parlo... Vivía en una casa amb teulada de zinc i la calor que feia durant el dia era realment insuportable, els meus veïns estaven allí, mirant-me, de vegades em dien coses que jo no podia contestar sino amb un sonriure. Molts cops he pensat que la comunicació no verbal és important, però en aquell moment era, en realitat, l'única manera que tenia per comunicar-me amb ells. La casa eren quatre parets de ciment i tres tabics que separaven sis estàncies, sense cap moble, només una taula, tres cadires i un llit. Lo primer que vaig veure només entrar en la que havia de ser la meua casa, van ser unes aranyes pel terra tant grans com mai n'havia vist. Lo cert és que vaig pensar que mai podria acostumar-me a viure allí. Algunes de les cases del poble disposen d'una sorti-

Una abraçada a la penya de "Vértigo".

da d'aigua en el pati (no totes per què no totes les famílies es van poder pagar els costos que suposava fer arribar l'acometida d'aigua fins al seu pati), però totes elles tenen una letrina, gràcies a un projecte de l'organització francesa Medecins du Monde (cap de les cases abricotienses té lavabo interior). Una nit, mentre creuava el pati de casa amb una llinterna (el poble disposa de llum elèctrica, gràcies a un sistema de delco, de 7 a 10 de la nit) vaig veure més animals que si estigués en un zoo: aranyes, escarbats, sarbatxos... fins i tot un cranc enorme blau elèctric que es va amagar en un forat del terra quan em vaig arrimar. Com podria acostumar-me a tot allò?

Després de dos setmanes vaig haver de tornar a Port-au-Prince on havia de comprar un cotxe 4x4, fer un curs de creole i començar a contactar amb organitzacions per estudiar les possibilitats d'aconseguir nous projectes de cooperació pel desenvolupament per que Educació Sense Fronteres pogués continuar el treball en el país.

La retornada al meu poblet va ser absolutament diferent: vaig saber el que em deien els meus veïns que han resultat ser una gent de lo més entranyable i acollidora. Fins i tot se m'ofenien si els volia pagar la fruita: "Me Rosa, poukisa ou di sa a, eske m pa kapab fe yon kado a ou mem?" (pero Rosa, per que dius això, que no puc fer-te un regal?)... Al principi em va sobtar per que estava acostumada a la ciutat on et demanen diners per tot arreu i per tot... La gent de camp és diferent, suposo